

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 De quibns sit verecundia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

AD QVARTVM dicendum, qd quilibet defectus causat uirtutem, non autem quodlibet bonum sufficit ad rationem uirtutis: & ideo non oportet quod omne illud, cui directe opponitur uirtutum, sit uirtus: quamuis omnium uirtutum opponatur alicui uirtuti secundum suam originem. Et sic in uerecundia in quantum prouenit ex nimio amore turpitudinum, opponitur temperantiae.

AD QVINTVM dicendum, qd ex multotiens uerecundari causatur habitus uirtutis acquisita, per quam aliquis turpia uitet, de quibus est uerecundia: non autem ut aliquis ulterius uerecundetur. Sed ex illo habitu uirtutis acquisita sic se habet aliquis, qd magis uerecundatur, si materia uerecundiae adferat.

ARTICVLVS II.

Utrum uerecundia sit de turpi actu.

AD SECVDVM sic proceditur. Videtur, quod uerecundia non sit de turpi actu. Dicit enim Philosophus in 4. Ethic. quod uerecundia est timor ingloriationis: sed quadoque illi qui nil turpe operantur, ingloriatione sustinent, secundum illud Psal. 68. Propter te sustinui opprobrium, operuit confusio faciem meam. ergo uerecundia non est proprie de turpi actu.

¶ 2. Præ. Illa solum uidentur esse turpia, quæ habent rationem peccati: sed de quibusdam homo uerecundatur quæ non sunt peccata, puta, si aliquis exerceat seruituta opera. ergo uidetur quod uerecundia non sit proprie de turpi actu.

¶ 3. Præ. Operationes uirtutum non sunt turpes, sed pulcherrimæ, ut dicitur in 1. Ethic. sed quandoque aliqui uerecundantur aliqua opera uirtutis facere, ut dicitur Luc. 9. Qui erubescit me, & meos sermones, hunc filius hominis erubescet &c. ergo uerecundia non est de turpi actu.

¶ 4. Præ. Si uerecundia proprie esset de turpi actu, oporteret quod de magnis turpibus homo magis uerecundaretur: sed quandoque homo plus uerecundatur de his quæ sunt minus peccata, cum tamen de grauissimis quibusdam peccatis gloriatur, secundum illud Psal. 51. Quid gloriaris in malitia? ergo uerecundia non proprie est de turpi actu.

CONTRA est, quod Damasc. dicit in 2. lib. & Greg. Nyfenus, quod uerecundia est timor in turpi actu, uel in turpi perpetrato.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est cum de passione timoris ageretur, timor proprie est de malo arduo, quod scilicet difficile uitatur. Est autem duplex turpitudine. Una quidem uitiosa, quæ scilicet consistit in deformitate actus uoluntarij: & hæc proprie loquendo, non habet rationem mali ardui. Quod enim in sola uoluntate consistit, non uidetur esse arduum, & eleuatum super hominis potestatem, & propter hoc non appre-

Ahenditur sub ratione terribilis. Et propter hoc Philosophus dicit in 2. Rhet. quod horum malorum non est timor. Alia autem est turpitudine quasi peccata, quæ quidem consistit in uituperatione alicuius, sicut quædam claritas gloriæ consistit in honore alicuius. Et quia huiusmodi uituperium habet rationem mali ardui, sicut honor habet rationem boni ardui, uerecundia quæ est timor turpitudinis, primo & principaliter respicit uituperium, seu opprobrium. Et quia uituperium proprie debetur uirio, sicut honor uirtuti, ideo est ex consequenti uerecundia respicit turpitudinem uitiosam: unde sicut Phil. dicit in 2. Rhet. minus homo uerecundatur de defectibus, qd non ex eius culpa proueniunt. Respicit autem uerecundia culpam dupliciter. Vno modo, ut alijs desinat uitiosa agere propter timorem uituperij. Alio modo, ut homo in turpibus quæ agit, uitet conspectus publicos propter timorem uituperij, quorum primum, sicut Greg. Nyfenus, pertinet ad erubescerem, secundum ad uerecundiam. Vnde ipse dicit, qd qui uerecundatur, occultat se in his quæ agit: qui uero erubescit, timet incidere in ingloriationem.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod uerecundia respicit proprie ingloriationem sicut quod debetur culpæ, quæ est defectus uoluntarius. Vnde Phil. dicit in 2. Rhet. quod omnia illa homo magis uerecundatur, quorum ipse est causa. Opprobria autem quæ inferuntur alicui pro uirtutem, uirtuosus quidem contemnit, quia indigne sibi irrogantur: sicut de magnanimis Philosophus dicit in 4. Ethic. & de Apostolis dicit Act. quinto, quod ibant Apostoli gaudentes a conspectu concilij: quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati. Ex imperfectione autem uirtutis contingit quod aliquis uerecundetur de opprobrijs, quæ sibi inferuntur propter uirtutem: quia quanto est aliquis magis uirtuosus, tanto magis contemnit exteriora bona, uel mala. Vnde dicitur Ista. 51. Noli timere opprobrium hominum.

AD SECVDVM dicendum, qd sicut honor, ut supra habitus est, quamuis non debeat uere nisi soli uirtuti, respicit tamen quandam excellentiam: ita etiam uituperium, quamuis debeat proprie soli culpæ, respicit tamen ad minus sicut opinionem hominum, quemcumque defectum. Et ideo de paupertate, & ignobilitate, & seruitute, & alijs huiusmodi aliquis uerecundatur.

AD TERTIVM dicendum, qd de operibus uirtuosis, in se consideratis, non est uerecundia. Contingit tamen accidens quod aliquis de his uerecundetur, uel in quantum habentur ut uitiosa, sicut hominum opinionem, uel in quantum homo refugit in operibus uirtutis notam de presumptione, aut etiam de simulatione.

AD QVARTVM dicendum, quod quadoque contingit aliqua grauiora peccata minus esse uerecundabilia uel quia minus habent de ratione turpitudinis, sicut peccata spiritualia quam carnalia, uel quia in quodam excessu temporalis boni se habent: sicut magis uerecundatur homo de timiditate, quam de audacia, & de furto quam de rapina, propter quandam speciem potestatis. Et simile est in alijs.

ARTICVLVS III.

Utrum homo magis uerecundetur a personis conuictis magis.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur quod homo non magis uerecundetur a personis magis conuictis. Dicit enim in 2. Rhet. quod homines magis erubescunt ab illis, a quibus uolunt in admiratione

lib. 2. cap. 5. circa medietatem. tom. 6.

lib. 2. cap. 6. ante medietatem. tom. 6.

Nyfenus li. 4. de creat. hominis, co. 14.

lib. 2. cap. 6. aliquantulum ante medietatem. tom. 6.

lib. 4. c. 5. tom. 5.

q. 65. art. 3.

lib. 2. cap. 6. circa medietatem & post me.

Secunda Secunda S. Thoma. V V ne